

KLAU?TUKAS

PAŽINIMO RAKTAS YRA KLAUSTUKAS

NEPRIKLAUSOMAS TRAKŲ VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJOS LAIKRAŠTIS

Nr. 77

2016-11-07

Žinoma, jis tikrai čia, kur yra. Jis neturi fantazijos, jis vietoje eina, nesukurdamas nieko — ruduo.

Nesulaišomas, įnirtingas griovimas, nykstanti forma yra keistas jo turinys. Atrodo: jis buvo many, slapstėsi, apsimesdamas kuriančiu, maistančiu arba kuo kitu — einančiu, kylančiu, skrendančiu. Kaitas — nepažinau.

Lietuje, žolės parklūpime, rūkę, lapo nusižeminime — ieškokit, ieškokit. Nesakykit: tai mūsų neliečia. Aklas, kuris regi sieną tarp savęs ir to, kas yra ir kas yra, kuris net nemėgina jos peržengt.

Justinas Marcinkevičius

Eimantas Steponavičius

Kotryna Visockytė

REDAKCIJOS ŽODIS

Ir vėl ruduo. Nauji mokslo metai. Nauji išpūdžiai. Nauja kelionė į mokslo šalį. Ir — naujas „Klaustuko“ numeris. Tikimės, kad ištikimi skaitytojai jo per vasarą pasiilgo, o gimnazijos mažiausieji — penktokai — jį skaitys turbūt pirmą kartą.

Kartu su skaitytojais atsigręšime į greitai prabėgusius du mėnesius. Prisiminsime, kiek daug smagių potyrių, kiek linksmų akimirų būnant kartu per įvairias šventes, kiek naujų atradimų per tokį trumpą laiko tarpą.

Tikimės, kad su „Klaustuku“ praleistas laikas jums nepailgs, kad perskaitę 77-ąjį numerį lauksite nekantriai pasirodant kito.

Ruduo. Gražūs medžių lapai po vieną krenta nuo medžių šakų. Jie negalvoja, ar krisdami susižeis, ar liks nepaliesti. O gal iš jų padarys puokštelę? Juk jie tokie gražūs, kas jų nenorėtų.

Ugnė Večerinskaitė, 7d

Ruduo. Melancholiška muzika skamba mano galvoje. Lyja. Vandens lašiukai lenktyniauja ant langų. Štai nukrito vienas auksinis medžio lapas. Lietus jį amžiams priklijavo čia – ant šlapio betono. Ramybė. Sėdžiu prie židinio ir žiūriu į džiaugsmingai šokinėjančias liepsneles. Tyla. Ruduo.

Galvoje visi balsai šaukia: Nevykėlis! Juokdarys! Ar pakvaišai?! Rodos, galva plyšta, bet išorėje aš ramus. Išeinu į mišką. Krenta lapai, šoka spalvų šokį. Paimu vieną kaštoną ir metu kuo toliau. Rėkiu kiek galiu. Rudeninis miškas sudreba. Dabar jau geriau.

Sėdžiu ir skaitau. Lietus pliaupia, trukdo susikaupti. Nepavyksta persikelti į tą magišką knygų pasaulį. Po truputį mano dėmesį patraukia riedantys langu lašiukai. Na, greičiau, greičiau! Dabar aš persikeliu į rudens pasaką.

Gabrielė Račkauskaitė, 7d

Rudenį tiesiog būtina išeiti į lauką, mišką. Apsidairyti. Pasigrožėti nuostabia gamta — įvairiaspalviais medžiais, gilėmis ir kankorėžiais padengta žeme. Pakelti akis, stebėti pulkus paukščių, skrendančių į šiltuosius kraštus prieš žiemą. Ruduo — juk toks gražus metų laikas!

Gintarė Kantakevičiūtė, 7d

Urtė Narkevičiūtė

MŪSŲ DIENOS – KAIP ŠVENTĖ

Mokytojų diena

Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje spalio 5 dieną vyko kasmetinė Mokytojų dienos šventė. Šią dieną mokytojai galėjo nors trumpam atsipūsti, kadan- gi pirmas tris pamokas tradiciškai vedė abiturientai. Kai kuriems iš jų taip patiko mokytojų vaidmuo, jog dvyliktokai pravedė ir likusias pamokas. Po šešių pamokų mokytojai rinkosi į aktų salę, kur jų laukė abiturientų surengtas šventinis renginys. Abiturientai šoko, dainavo, įteikė visiems mokytojams padėkas.

Renginyje taip pat apsilankė Trakų rajono savivaldybės merė Edita Rudelienė, Trakų rajono savivaldybės administracijos direktorius Jonas Liesys, svečiai iš Trakų švietimo pagalbos tarnybos — direktorė Rasa Dikevičienė ir Ramunė Karlonaitė - Turčinavičė. Svečiai mokytojams linkėjo kūrybinio entuziazmo, didelių pasiekimų, neišsenkančios energijos.

Renginys buvo ištis nuotaikingas ir smagus. Ypač smagu buvo matyti taip besišypsančius mokytojus.

Renginys buvo ištis nuotaikingas ir smagus. Ypač smagu buvo matyti taip besišypsančius mokytojus.

Garbingi svečiai

Šventės akimirkos

Abiturientų mintys apie Mokytojo dieną

Mokytojų diena praėjo geriau, nei tikėjausi. Labai patiko pavaduoti istorijos mokytoją ir vesti pamokas šeštokams. Jie buvo neįtikėtinai paklusnūs, noriai atsakinėjo į klausimus. Buvo smagu vienai dienai „įsinerti į mokytojos kailį“ ir į pamokas pažiūrėti iš jos pozicijos.

Agnė Apanavičiūtė, 4a

Būdamas mokytoju supratau, kad tai sunkus darbas, reikalaujantis didelio psichologinio pasiruošimo bei daug patirties. Šį darbą gali dirbti tik pašaukimą turintis žmogus.

Julius Lesauskas, 4a

Mano nuomone, mokytojų diena pavyko puikiai. Buvo įdomu ir smagu išbandyti save mokytojos amplyua, dirbti su jaunesnių klasių mokiniais. Nors dieną pavadavusi istorijos mokytoją supratau, kad šis darbas ne man, vis dėlto džiaugiuosi tokia naudinga ir įdomia patirtimi.

Gabrielė Rybalko, 4a

Mokytoju būti sunku. Ypač tada, kai būna mokinių, kurie neklauso, trukdo vesti pamokas. Man teko pavaduoti daug mokytojų. Nusprendžiau, jog jeigu mokytojas turi savo sistemą, yra pasiruošęs mokymo medžiagą, jam yra lengviau.

Monika Straukaitė, 4a

Jonė Nortkutė ir Julius Lesauskas

Šventės akimirkos

Aurimas Liudvinovičius

Karolina Kastinevičiūtė

ŽODIS MOKYTOJUI..

Ką reiškia būti mokytoju?

Ką reiškia toks netikėtas vienos iš naujųjų „Klaustuko“ vadovių mokytojos Ernestos Galdikienės klausimas man, jau patyrusiai mokytojai?

Kažkas atsako, jog esu mokytojas, nes myliu vaikus, nes tai — mano pašaukimas, nes tai — gyvenimo būdas, nes turiu mistinių galių keisti vaikų likimus, nes jie manęs kažkaip ir kažkokiu būdu klauso, nes sveikinasi gatvėje, nes klausia, kur aš gyvenu. Mokytojas Andrius turbūt atsakytų A.Linkolno žodžiais: „nė vienas žmogus nėra toks didis, kaip tas, kuris pasilenkia padėti vaikui“. Vaikas pasakytų, jog mokytojas gražiai kalba, atkuria teisybę, sugražina gražumą. Ir tada gyvenama toliau. Ir gražiai kalbama. Apibendrinimo takas: kiek visko pasakoma mokytojui, gražaus ir negražaus, kiek jis visko išgirsta... Bet ar šiandien ne mažiau negu vakar, ar vaikų, paauglių sąmonėse tebėra svarbus noras kalbėtis su mokytoju? Mokytojai, kurie išklauso, nori, kad ir jiems būtų pasakoma tai, kas atitiktų jų lūkesčius, nebūtų tik nurodymai, pagrasinimai. Šiandieninėje mokykloje esti imitacijų — demokratijos, tvarkos, pagarbos, pasitikėjimo. Lituanistų auditorijoje sakymas yra gyvenimo būdas.

Yra iškalinga parabolė apie dviejų minučių prakalbą žmonijai. Ją tepastiprina mano taip mėgstamas Voltero posakis: „kiekvienas turi dirbti savam sode“. Artojas galbūt pasakytų: turiu suarti dirvą, mama: turiu pamaitinti vaikus, paštininkas: turiu nunešti laišką... Jonas Bagdonas, buvęs mokyklos direktorius, iš abiturientų gavęs tokį klausimą, atsakė apie kultūros ir Lietuvos pažinimą... Gimnazijos direktorė Jolanta Martyncevienė, kalbėdama apie savo, vadovo, nuostatą ištarė: „tikiu ir pasitikiu“. Ar šiandieninėje mokykloje tai yra daug? Ar šiandieniniam mokytojui tai yra esmė? Ar šiandieninis mokytojas yra „ant bangos“? Ar jis pats taip save vertina, ar tikisi tokių dalykų pirmiausia iš savęs?

Kai kalbama apie pagalbą mokiniui, kalbama ir apie pagalbą mokytojui. Šiandieninė mokykla tapo labai atvira, vieša. Joje yra ir televizijos, ir interneto elementų. Pasitikėjimo problema — ji buvo visad, bet šiandien ji aštri kaip niekad. Pirmiausia pasitikėjimas gyvenimu — jaunus žmones, aukštųjų mokyklų studentus ištinka aštrios krizės. Į mokyklą vis labiau braunasi komercija: elektroninės pratybos, egzaminatoriai, knygų paketai, pagal programas sudėti autoriai skaitytini gavus prisijungimo kodą ir už jį sumokėjus mokesť ir pan. Pramoginė kultūra yra komercinė, o mokiniams ji priimtina. Didžioji dalis tėvų ir jų vaikų gerokai pažengę technologiškai, materialiai apsirūpinę. Sotesni, bet ir abejingesni. Aptingsta ir sotus, apsirūpinęs jaunimas — kam mokytis, kam studijuoti? Esame Europos dalis, turime savo lygį. Mokiniai stebi televizijos laidas, imituoja vedėjų aprangą, kalbėjimo intonaciją, nes televiziją užkariavo jaunas žmogus, gal

net ne jaunas žmogus, o paauglys, dar nesubrendęs. Arogantiškas ir dėl savo bejėgystės. Psichologė Asta, grįžusi iš vieno projekto, apie vienus iš partnerių pasakė: „jos, dalyvės, dar neišaugo iš paauglystės“. Tą patį teigia savo mamai (direktorei) jos dukra Agnė: „mama, aš nebegačiu, kaip yra vis dar tokių studentų, kurie gali sau leisti taip elgtis, nesubręsti, vėluoti, nebeprisiimti atsakomybės?“. Iš kontekstinių pokalbių su mokytojais: tik pradinėje mokykloje vyksta tikrasis mokymas ir auklėjimas. Kol vaikai yra tik vieno mokytojo rankose, jie saugesni, juo dar tikima, o mums, gimnazijos mokytojams, labai sunku auklėti augantį, bręstantį, Z kartos mokinį, sunku jam padėti susiorientuoti gyvenime, pasirinkti, apsispręsti. Vėlgi iš mokytojų žinau, jog apie trečdalis baigiamųjų klasių mokinių nežino, ką rinktis po mokyklos baigimo. Apsispręsdamas tik mokytis (šiandieninėje mokykloje dažniau sakoma teikti žinių paslaugas) ir nebereguliuoti mokinio asmeninio gyvenimo, mokytojas pasitraukia ir iš savo pagrindinės situacijos — ne tik mokytis, bet ir auklėti. Kai klasės vadovė pabarė savo auklėtinę dėl drąsaus poelgio su vaikinuku, gavo atsaką — ji, mokytoja, neturėtų to daryti. Kaip mokytojui beprisiimti atsakomybę, juk nebežinome, kiek galima kištis į kito gyvenimą, ką drausti, neleisti? Mokytojai sako, kad trūksta laiko, kad daug veiklų, kad tikisi skatinimo, tikėjimo ir pasitikėjimo, svarbiausių atskiro gyvenimo ir bendruomenės ramsčių. Kaip elgtis mokytojui nuolatinėje kaitoje? Ar toks keitimasis ir vis besikeisdamas žmogaus gyvenimas palieka ir nesikeičiančių dalykų, ar yra tokia atrama ir tokia svarba, kuri nejudinama ir kuri nesikeičia? O tauta? O kalba? O Lietuvos gamta? Kartą autobuse teko girdėti dviejų moterų pokalbį apie emigrantus.

—Aš irgi pritarčiau savo vaikų išvykimui iš Lietuvos. Kas jų čia laukia?

—Tu pažiūrėk, kokia graži Lietuvos gamta? Koks čia tinkamas klimatas?

Atsisukau, pažiūrėjau į jų veidus, deja, neįsidėmėjau. Vadinasi, kalbėjo įprastai, paprastai. Taip, paprastai, bet kartu ir labai atvirai, aktualiai. Taip labai paprastai, žmogiškai, dažnai, genialiai, dažnai elitiškai kalba mokytojai, ypač lituanistai. Kalba ir klausia. Kodėl toks sudėtingas esti brandos egzaminas, jeigu kiekvienam iš mūsų yra prieinamas kalbos menas? Ar tie autoriai, ar tie kūriniai yra atrenkami mokyklai? Ar tokios turi būti tikrinimo formos? Mokytojas, ypač gabus mokytojas, ypač kūrybingas mokytojas, gerai suvokia, kad tarp įdomios pamokos ir artėjančio egzamino yra atsivėręs dažniausiai neveikiamas plyšys. Ši problema buvo ne kartą diskutuojama šalies lygmeniu, dalyvavo mokytojai ekspertai, aukštųjų mokyklų dėstytojai, bet problema nesumažėjo, kaip dėstyti mokykloje, kaip mokinį parengti abiturientui vis tiek liko labai sudėtinga. Į „talką“ buvo atvykęs tikslųjų mokslų atstovas Algirdas Zabulionis, bet per baigiamąją konferencijos kalbą tik tarstelėjo: „jūs

niekada nesusitarsite!“ Tęsiu lituanistinį mąstymą apie mokytoją. Ar galėtų eseistas, religijotyrininkas Gintaras Beresnevičius gerai išlaikyti dabartinį lietuvių kalbos egzaminą, jeigu mąstė taip originaliai, taip savitai? Ar tiesą sakė viena iš jaunosios kartos mokslininkių Eglė Savickaitė, viešėjusi mokytojos Birutės suorganizuotame renginyje, jog ji „neatliktų skaitymo suvokimo testo. Stebuklus daro mokytojai, jeigu mokiniai atlieka šį testą“. Ar galima kalbos mokytis iš literatūros? Vėl grįžtu į apibendrintą išvadą apie mokymosi pagrindą — mokytis ir mąstyti apie savo tautą, kalbą, kultūrą.

Pritariame Švietimo ir mokslo ministerijos nuostatai skatinti skaitymą, gerinti lankomumą, spręsti vėlavimo problemas. Jeigu jaunas žmogus yra mąstantis, tai jis yra ir atsakingas. Jis gali mokytis ir kitaip — savičiau. Bet ar jis tada bus patenkintas mokyklos baigimo rezultatais? Kūrėjams retorikos dėstytoja Zita Nauckūnaitė siūlo dalyvauti filologų konkursuose ir ten realizuoti savo savitus gebėjimus, o egzaminas — visiems vienodas.

Geri mokytojai turėjo gerus mokytojus. Rašinio autorė šiltai prisimena du savo mokytojus. Fizikos mokytojas Aleksas dėstė pažangiai, originaliai, drąsiai sakė mokiniams neleistinus dalykus apie mokslininkų asmeninio gyvenimo paklydimus, apie laimingų bei nelaimingų skaičių teorijas, kurios gal ir nėra mokslinė tiesa, bet kaip jos domino ir kaip jos gundė. Esu filologė, bet fiziką mokiausi tik dėl įdomaus ir tokio šaunaus mokytojo. Vokiečių kalbos mokytoja Asta dėstė taip tarsi mes, mokiniai, būtume ne mokykloje, o kelionėje, teatre, pramoginiame renginyje. Ji juokėsi, vaidino, improvizavo... Abudu davė žinių, abudu — nuostabūs mokytojai. Jeigu šiandien aš esu mokytoja — esu mokytoja ir iš jų ir dėl jų šviesaus prisiminimo.

—Vaike, kodėl tu nerašai? — klausia mokytoja.

—Aš žiūriu, kaip Jūs gražiai rašote.

Tai jūs man pasakykite, kaip gali būti, jog niekad nesusitinkantys ir nesusirašinėjantys žmonės tarpusavyje bendrauja taip, kad jų santykiuose lieka laiko mažai mokinio figūrėlei? Lieka laiko tam, kad tai, kas brangiausia, mokytojai vis dar perrašo ranka. Gyva, aiškia, lengviausiai perskaitoma mokytojiška rašysena. Gražiai rašo mokytojos Elena, Elena, Rasa, Rita, Julija, Loreta. Iš savo patirties teigiu mokyklos ir mokytojo svarbą. Mokytojai pratęsia mokytojųjų kaip tarnystės, kaip vienos svarbiausių kultūrinės bei dvasinės veiklos formų, tradicijas.

Mokytojo gyvenimas yra susitikimų ir išsiskyrimų lydinys.

Su tais mokiniais, su kuriais mokytojas nesusitinka, su tais ir neišsiskiria.

Mokytojus saugo ir gyvenimas mokinio sąmonėje.

Direktorės parabolė apie dviejų minučių prakalbą mokytojui: pertraukos nedarysime.

R. B.

ŽODIS MOKYTOJUI..

Retrospektyva: kaip mokė tarpukario Lietuvos mokytojai?

Ar dažnai išgirstate mintį — tarpukario kaimuose ir mažuose miesteliuose labiausiai gerbiami būdavo 3 žmonės: kunigas, gydytojas ir mokytojas? Po ką tik prabėgusios mokytojo dienos, manau, prasminga pasižvalgyti po tarpukario mokyklų bylas Lietuvos valstybiniame archyve ir paieškoti informacijos apie tarpukario mokytojus. Taigi, kokie buvo tarpukario mokytojai, kaip jie dirbo?

1918 m. atkūrus nepriklausomą valstybę, lietuviams teko kurti ir jos gyvenimą: organizuoti visas valdžios institucijas, priimti įstatymus, kurie tvarkytų viešąjį gyvenimą. Tai buvo daroma pakankamai sudėtingomis sąlygomis, kai šalyje vyko nepriklausomybės kovos. Žinoma, pats 22 metų nepriklausomybės laikotarpis buvo tikrai nelengvas ir nepaprastas, palydėtas ir sunkumų, ir laimėjimų. Tačiau, nepaisant visko, tuos 22 metus Lietuva buvo nepriklausoma, mūsų valdininkai tvarkėsi be carinės Rusijos, kaizerinės Vokietijos ar lenkų ponų diktato, vadovavosi ne jų įstatymais, o kūrė savus. Lietuvos švietimo sistemą irgi reikėjo kurti iš naujo: aprūpinti mokyklų pastais, ieškoti mokytojų (juk daugelis carinės Rusijos mokytojų emigravo), rengti naujas mokyimo programas ir spręsti begalę kitų problemų.

1918 m. atkūrus valstybingumą, Lietuvoje stigo ne tik tinkamą išsilavinimą turinčių mokytojų, bet ir pačių mokytojų: jie buvo išblaškyti Pirmojo pasaulinio karo, dalis pasitraukė, todėl neretai jų vietas užėmė buvusios gimnazistės. 1920 metų „Švietimo darbo“ — oficialus tarpukario švietimo ministerijos leidinio — pirmame numeryje konstatuojama, kad 1919 metų pabaigoje buvusiose pradžios mokyklose dirbo virš 1200 mokytojų, bet tik 552 mokytojai buvo baigę keturias moterų arba penkias vyrų gimnazijų klases, dar mažiau jų buvo baigę reikiamus bendruosius ir specifinius mokslus. Panaši situacija buvo ir aukštesniosiose mokyklose (gimnazijose, progimnazijose) — baigusiu aukštąjį mokslą mokytojų jose tebuvo apie 30 proc., vidurinį — šiek tiek daugiau nei 60 proc., o pastarojo nebaigusiu — virš 7 proc. Toks „margas“ mokytojų išsilavinimas kėlė nemažai problemų ir organizuojant jiems perkvalifikavimo, kvalifikavimo kursus. Tarpukario pradinėse mokyklose buvo galima dirbti ir be aukštojo išsilavinimo, bet gimnazijose jo reikalauta. Tačiau jau apie 1930 m. dauguma mokytojų buvo įgiję tinkamą išsilavinimą. Įdomu tai, kad tarpukario gimnazijose, ypač pirmaisiais nepriklausomos Lietuvos metais, mokytojų vyrų buvo žymiai daugiau nei moterų. Labai trūko mokytojų dalykininkų, ypač lietuvių kalbos specialistų. Tarpukario Lietuvos švietimo ministerija rūpinosi mokytojų rengimu: ji organizavo įvairius mokytojų kursus, steigė mokytojų seminarijas. Vartant tarpukario švietimo ministerijos leistą laikraštį „Švietimo darbas“ galima rasti labai daug straipsnių, kurie skirti mokytojų kompetencijoms plėtoti. Tiek dalykininkų, tiek metodinių patarimų ir nurodymų juose apstu.

1920 metais „Švietimo darbo“ pirmame numeryje konstatuojama, kad, norint įvesti privalomą pradinį mokymą, reikėtų turėti bent 8000 mokytojų, deja, remiantis tuometiniu skaičiavimu, atitinkančių reikalavimus mokytojų buvo tik apie 500, todėl dar 7500 mokytojų reikėjo paruošti patiem. Taigi iškilo nemenka problema — kaip ir kur juos paruošti? 1920 metų spalio mėnesio „Švietimo darbo“ numeryje paskelbtas kvietimas progimnazijoms ir vidurinėms mokykloms prisidėti prie šios problemos sprendimo. Siūloma vyriausiems tokių mokyklų mokiniais (19-22 metų

jaunuoliams) šalia įprastinių dalykų įvesti papildomas popietines pedagogikos ir dalykų metodikos pamokas ir tokiu būdu parengti juos kaip pradžios mokyklų mokytojus. Tačiau nepaisant to, tais pačiais 1920 metais įvedama jaunesniojo pradžios mokyklos mokytojo kategorija. Ją įgyti paskelbiamos ir taisyklės. Neįgiję jaunesniojo pradžios mokyklos mokytojo vardo atsidurdavo kitoj kategorijoje — mokytojo padėjėjo. Žinoma, jų atlyginimai skirdavosi. Analogiškai įvedama ir vyresniojo vidurinės mokyklos mokytojo kategorija. O jau nuo 1921 metų pabaigos reikiamiems mokytojų cenzams įgyti nustatomas ir laikas, o tai reiškė, kad neįgijęs reikiamos kvalifikacijos per nustatytą laiką mokytojas turės atsisveikinti su darbu. 1921 m. tarpukario Lietuvos visuomenės veikėjas, žurnalistas ir diplomatas P. Dailidė klausė: „kur gauti gerų mokytojų?“. Laikai, kai mokyti galėjo kiekvienas, ką nors mokąs, jau seniai praėjo. Anot jo, mokytojas turėjo būti gerai pasiruošęs, puikiai išmanyti ne tik savo dėstomus dalykus, bet ir žinoti to meto aktualijas, gyvenimo reikalavimus ir numatyti, ko bus galima tikėtis ateityje. Tarpukariu reikalavimai mokytojams buvo pasirodę net oficialiu lygmeniu, kur buvo nurodytos ne tik asmeninės jų savybės, bet ir fiziniai bruožai.

Tuomet besikuriančiai švietimo sistemai nebuvo lengva rasti savo kelią, ji egzistavo nuolatinių reformų sąlygomis. Daugelyje to meto straipsnių akcentuojama, kad mokykla kūrėsi „ant rusiškos mokyklos pamatų“ (turima omeny, carinės Rusijos), kur vyravo verbaliniai dėstymo metodai, komandinis režimas. Nebuvo tiksliai žinoma, ko mokyti, nes nebuvo aiškių mokymo programų. Todėl iš pradžių stengiamasi suvienodinti ir suderinti mokymo programas, vėliau jas pertvarkyti, nes jos buvo perkrautos, ne visada atitiko moksleivių amžių. Buvo akcentuojama, kad mokykla turi lavinti mokinio kūrybingumą, o ne diegti greit senstančias teorines žinias, taip pat buvo akcentuojamas mokymas per praktiką ir aktyvūs mokymasis. Iš mokytojo taip pat buvo reikalaujama nuolat pačiam tobulėti, atnaujinti žinias ir domėtis pedagoginėmis naujovėmis. Įdomu tai, kad mokytojus priimdavo į darbą, leisdavo jiems mokytojauti, atleisdavo iš darbo ne mokyklų direktoriai, o švietimo ministras. Žinoma, kandidatai savo vadovaujamoj mokykloj pasirinkdavo direktorius, bet į darbą priimti be ministro įsakymo negalėjo. Ministerija turėjo teisę net kilnoti iš vienos vietos į kitą valstybinių aukštesniųjų mokyklų mokytojus. Be to, dirbti keliose mokyklose nebuvo leidžiama be direktoriaus sutikimo. Pamokų normos viršyti irgi nebuvo leidžiama (mokytojui — 30 pamokų per savaitę arba 24 pamokos ir papildomi klasės auklėtojo, raštininko ir kiti darbai). Mokytojo darbas buvo laikomas valstybine tarnyba ir nesvarbu, ar jie dirbo valstybinė mokykloj, ar privačioj.

Lygiai kaip ir šiandieninėje mokykloje mokytojai dirbdavo ir auklėtojais. Kas taps vienos ar kitos klasės auklėtoju, parinkdavo pedagogų taryba. Iš auklėtojo buvo reikalaujama rūpintis savo auklėtiniais, lankytis jų namuose. Jau tarpukariu buvo suprata, kad mokytojo ir moksleivio tėvų bendradarbiavimas yra būtinas. Todėl viena iš papildomų mokytojų veiklų turėjo būti artimesnis bendravimas su mokinių tėvais ir bendros švietimo naštos pasidalijimas. Mokytojas turėjo būti ne tik mokinių švietėjas ir lavintojas, bet ir visos bendruomenės šviestulys. Neretai tekdavo bendrauti su mokinių tėvais, įrodyti jiems mokslo vaikui svarbą ir pan. O tėvų komiteto atstovus mokytojai privalėjo įsileisti į pamokas visada, jei tie norėjo jas pastebėti ir susipažinti su mokytojo darbu. Tačiau tėvus į mokyklas prisišaukti būdavo ganėtinai sudėtinga. Priežastys labai objektyvios — mokyklos buvo toli nuo jų gyvenamųjų vietų, kaimuose žmonės daug dirbo ir jiems būdavo sunku skirti visą dieną kelionei į mokyklą. Aktyvesni

buvo tėvų komitetų nariai. Na, o mokytojai tėvus į mokyklas kviesdavo dažniausiai dėl mums taip įprastos problemos — pamokų nelankomumo... Tik tarpukariu pamokų nelankomumas dažniausiai buvo susijęs su ūkio darbais namuose arba su tėvų finansiniu nepajėgumu, juk mokslas buvo mokamas.

Dar tarpukariu buvo pastebėta, kad mokytojo autoritetas priklausė nuo jo pedagoginio talento. Pasak tarpukario pedagogės ir visuomenės veikėjos S. Kymantaitaitės-Ciurlionienės, mokytojas turi mylėti ne tik vaikus ir savo darbą, bet ir būti taktiškas, pareiingas, veiklus. Tarpukario pedagogas ir psichologas bei pirmojo tarpukario Lietuvos pedagoginio instituto vadovas V. Sobyls vertino ir svarbiu laikė ne vien mokytojo teorinį pasiruošimą, bet ir sugebėjimą dirbti kūrybiškai. Tarpukario Lietuvos pedagogas ir visuomenės veikėjas J. Laužikas labiau rėmėsi asmens savybėmis, nusiteikimu ir pasiryžimu. J. Laužikas iškėlė mintį, kad „norintis tapti mokytoju turi praeiti *atranką* — saviatraką, nes mokytojo darbas nėra lengvas, jame daug sunkumų ir atsakomybės [...] [reikia], kad būtų atsizvelgiama ne tik į baigtus mokslus, sveikatą, bet ir į charakterio savybes, orientavimąsi moksle ir pedagoginius gabumus“, nes mokytojas visų pirma turėjo dvasiškai vystyti mokinio asmenybę, o ne vien vesti pamokas.

Su kokiomis problemomis susidūrė tarpukario mokytojai be jau minėto mokinių nelankomumo? Atsikuriančioje Lietuvoje mokyklų aprūpinimas patalpomis, šildymu, reikiama baldais buvo atiduotas vietinės valdžios kompetencijai, bet daug kur savivaldos įstaigos į tai žiūrėjo pakankamai neatsakingai, todėl neretai mokyklos patalpos buvo neremontuotos, nešildomos, neturinčios reikiamų baldų. O steigiamos pradinės mokyklos patalpomis dažniausiai tapdavo nuomojamas namas. Pažymėtina ir tai, kad steigiant mokyklą buvo rūpinamasi ir mokytojo būstu, kuris dažniausiai buvo įrengiamas tame pačiame pastate, ypač jei kalbame apie pradžios mokyklas. Žinoma, jei mokykla nešildoma, tai ir mokytojas šąla, jei mokyklos patalpa neremontuota, tai ir mokytojo butas pakankamai skurdus ir niūrus. Nebuvo ir tinkamų vadovėlių, ir kitų mokymo priemonių (žemėlapių, paveikslų, mokslui tinkamų knygų ir t.t.), daug kur buvo mokomasi dar iš rusiškų vadovėlių. Žinoma, kol nebuvo aiškių ir konkrečių mokymo programų, tol apie vadovėlių leidybą negalėjo būti nė kalbos.

Kadangi mokytojų be galo trūko ir ne visi vaikai ėjo į mokyklą, iškilo ir dar viena problema — vienas mokytojas dirbdavo kai kur su 2 ar 3, o kartais ir su 5-6 klasėmis. Ne mažesnė problema buvo ir ta, kad vienoje klasėje besimokančių vaikų amžius bent jau tarpukario pradžioje galėjo skirtis net keleriais metais. Žinoma, toks darbas negalėjo būti nei našus, nei kokybiškas, bet pasiaukojimo ir ryžto šviesti jaunąją kartą tarpukario pedagogams netrūko.

Taigi, galima teigti, kad tarpukario mokytojas buvo labai daug kuo panašus į šiandieninį. Be abejo, šiandien mes mokytojus sunkiai įsivaizduojame be dalykinės ar profesinės kompetencijos, be tai patvirtinančių dokumentų. Technologijų ir komunikacijų laikais mokytojai nebėra vieninteliai žinių šaltiniai, todėl iš esmės mokymo procese keičiasi ir mokytojo vaidmuo. Tačiau vis tik mokytojas tiek tarpukariu, tiek ir dabar išlieka tuo žmogumi, kuris formuoja ateities kartą, ją šviečia, auklėja. Todėl pats mokytojas neišvengiamai turi būti sektinu pavyzdžiu savo mokiniais, o to reikalauja ir iš tarpukario mokytojų.

Istorijos mokytoja
Kristina Urbienė

MUMS VYTAUTO DIDŽIOJO VARDAS BRANGUS

Iš TVDG Metraščio
2015 - 2016 mokslo metai

Mokykla — rytdienos visuomenės namai, iš kurių į pasaulį žengia visų mūsų ateitį kursiantys žmonės. Todėl pagrindinė mokyklos užduotis — rūpintis žmogaus formavimusi, o kartu ir jo savikūra, atverti asmenybės tobulėjimo kelius, suteikti paramą jo kūrybinėms jėgoms augti, plėtoti ir subręsti, išmokyti tinkamai pasirinkti. Be abejonės, mokykla — tai ir kultūros, ir tautos, ir valstybės gyvastingumo versmė.

2015 - 2016 mokslo metais mūsų mokykloje mokėsi 667 moksleiviai, gimnaziją baigė 76 abiturientai. Tai jau 42 - oji gimnazijos abiturientų laida. Džiaugiamės, kad daugiau negu pusė šios laidos moksleivių dabar sėkmingai studijuoja Lietuvos aukštosiose mokyklose.

Šie mokslo metai gimnazijai buvo ypatingi, kadangi spalio 27 - ają visa mokyklos bendruomenė minėjo 25 - asias Vytauto Didžiojo vardo suteikimo metines. Prasmingo ir gražaus jubiliejinio vardadienio proga gimnazijoje organizuota ypatinga šventė, kurioje dalyvavo buvę ir esantys mokyklos vadovai, mokytojai, mokiniai bei garbūs svečiai. Renginio metu buvo pristatyta ilgai brandinta knyga „Trakų Vytauto Didžiojo gimnazija“ — išsami ir vertinga, mokslinė ir meninė žinių apie mūsų mokyklą nuo jos atsiradimo iki šių dienų sanakaupa.

Šiemet be tradicinių gimnazijos renginių, tokių kaip: Rugšėjo 1 - osios, Mokytojų dienos, Vytautinių, Nobelio dienos, Šimtadienio šventės, Europos kalbų dienos, buvo surengta prasminga socialinė - meninė akcija „Sugriaukime sienas!“, kurioje dalyvavo neįgalūs žmonės iš įvairių miestų, organizuota V.Šekspyriui skirta popietė „Būti“, „Tyrėjų naktis“, Gamtos mokslų savaitė, konkursas „Dviratininkas — eismo dalyvis“.

Siekiant stiprinti gimnazijos bendruomenės (tėvų, mokytojų, mokinių), socialinių partnerių ryšius, organizuotos Tėvų dienos, bendruomenės diskusija „Kaip aš prisidedu prie draugiškos aplinkos kūrimo“.

Asta Marija Pališauskaitė ir Adomas Klevickas

Gimnazijoje ypač stiprios tradicijos ir ritualai, partnerytės su kitomis institucijomis, mokytojo ir mokinio dialogas, mokymo ir gyvenimo ryšys pamokose, taip pat mokinių pasiekimai olimpiadose, sportiniai, meniniai ir kiti kūrybiniai laimėjimai.

Kaip ir kasmet moksleiviai labai sėkmingai dalyvavo ne tik gimnazijos organizuotose olimpiadose bei konkursuose, bet ir rajono bei respublikiniuose renginiuose.

2015 - 2016 mokslo metai Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos bendruomenei — tai prasmingų renginių, puoselėjamų tradicijų, nuoširdaus ir atsakingo darbo mokant ir mokantis, lūkesčių bei rezultatų akimirkos, valandos, dienos. Visi kartu turėtume pasidžiaugti aktyviu dalyvavimu gimnazijos akademiniame bei visuomeniniame gyvenime. Čia dirbantys ir besimokantys žmonės su kaupu prisideda prie Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos vardo garsinimo ir gimnazijos populiarumo.

**Sudarė lietuvių kalbos mokytoja
Ernesta Galdikienė**

Kiekvienas žmogus turi vardą...

Kiekvienas žmogus turi vardą, kuriuo šaukiamas atsiliepia. Tai vardas, duotas likimo: tėvo ir motinos, gimtosios žemės ir gimtosios kalbos. Valandos, kurią gimė.

Kiekvienas žmogus turi vardą, sukurtą žmonių ir laiko iš to, kaip jis šypsosi ar vaikšto, iš jo darbų ir jo žodžių, jo meilės ir išdavysčių, iš mokėjimo būti drauge ir būti vienam.

Kiekvienas žmogus turi vardą, kuris skiria jį iš kitų...

Gimnazistai prie vėliavos

Mokykla yra ta erdvė, kurioje kasdien skamba daugybė vardų. Kreipiamasi, klausiami, prašoma ištariant žmogaus vardą. O visa tai, ką žmogus atsako, kaip atsiliepia, kiek atsakingai tai, ko prašoma, atlieka, duotą vardą įprasmina — ir gimsta, ir kuriasi žmogaus būties savastis. O tuomet prabyla apie kiekvieno iš mūsų pareigą vardą davusiems — tėvams, gimtajai žemei ir kalbai. Šiomet, minint 26 - asias Vytauto Didžiojo vardo suteikimo mūsų gimnazijai metines, taip pat skambėjo daug vardų. Respublikos ir rajono konkursų, olimpiadų laimėtojams skirtų apdovanojimų aidas pasklido gimnazijos aktų salės erdvėje — įsiminėme jų vardus, jie įrašyti mūsų mokyklos metraštyje. Atminties kertelėje saugosime ir šių metų tradicinį gimnazijos renginį vedusių Paulės Norkevičiūtės ir Gusto Klerausko, metraštininkų Astos Marijos Pališauskaitės ir Adomo Klevicko žodžius. Nepamiršime ir meninę kompoziciją „Laimingas“ visiems šventės dalyviams padovanojusių mokinių. Kaip ir kasmet, spalio 27 - oji — ypatinga mūsų gimnazijos bendruomenės diena, kai

Akimirka iš meninės kompozicijos „Laimingas“

visi kartu įprasminame Vytauto Didžiojo vardą, kai skamba vertės ir įsipareigojimo kupini gimnazistų priesaikos žodžiai. Šią dieną visi privalome susimąstyti, kodėl mums Vytauto Didžiojo vardas yra brangus...

Retorinis klausimas, bet vis tik reikalaujantis kiekvieno iš mūsų kad ir nebylaus, bet įpareigojančio atsakymo. Ir šią akimirką teksto autorei jo ieškant, atminty išnyra turbūt simbolišku tapęs jos mokinės atneštos lietuvių kalbininko

Gimnazistų priesaika

Z.Zinkevičiaus knygos pavadinimas — „Lietuviai. Praeities didybė ir sunykimas“... Būkime orūs, nes mūsų gimnazija turi Vytauto Didžiojo vardą. Savo elgesiu ir darbais kurkime šiandienos didybę, lai mūsų gimnazijos mokinių vardai rytoj ir visada garbingai išskirs juos iš kitų Lietuvos istorijos dalyvių... Nepamirškime, kad kiekvieno iš mūsų būtis ir prisiminimai apie mus priklauso nuo mūsų savasties... Nuo savo vardo įprasminimo...

Lietuvių kalbos mokytoja Ernesta Galdikienė

MŪSŲ GIMNAZIJOS PENKTOKAI

Gimnazijos laikraščio „Klaustukas“ redakcinė kolegija ir visa mokyklos bendruomenė sveikina Jus, penktokai, atkeliavusius į mūsų gimnaziją.

5a

Klasės vadovė — Marija Suščinskienė

Mūsų klasės šūkis: „Mes geriausi, mes — 5a!“

Mūsų klasė yra ypatinga, nes mes esame panašūs, draugiški, visą laiką laimime, klasėje yra gabių vaikų.

Mums labai patinka mokytis Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje, nes čia gražu, įdomu vaikščioti po kabinetus, linksma, nes mes jaučiamės labai dideli, yra gerų mokytojų, galima pasivaikščioti per ilgą pertrauką, daug draugų ir pažįstamų, išmoktam daug naujų dalykų, gerai moko mokytojos.

Mūsų klasės vadovė Marija Suščinskienė yra pati geriausia, nes ji yra labai gera, nuoširdi, linksma, draugiška.

Mes labai tikimės, kad daug išmoksime ir gerai mokysimės, mūsų klasė bus darbšti, vieninga ir šie mokslo metai bus puikūs.

Mūsų klasė pasižada būti draugiška, mokytis ir netingėti, klausytis mokytojų.

Mūsų klasė visiems mokytojams linki gerai mokytis visus mokinius, sėkmės gyvenime, kantrybės, džiaugsmo, laimės, gerumo, nuoširdumo, sveikatos, draugiškumo, puikių mokinių ir gerų mokslo metų.

5b

Klasės vadovė — Teresa Kazakevič

Mūsų klasės šūkis: „Padaryk pats ir padėk kitam!“

Mūsų klasė yra ypatinga, nes mes labai draugiški.

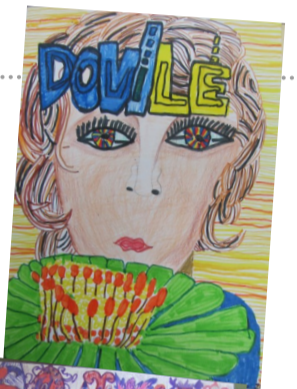
Mums labai patinka mokytis Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje, nes čia labai geri mokytojai.

Mūsų klasės vadovė Teresa Kazakevič yra pati geriausia, nes ji labai draugiška ir linksma.

Mes labai tikimės, kad mokytojai mumis didžiuosius.

Mūsų klasė pasižada gerai mokytis ir padėti kitiems.

Mūsų klasė visiems mokytojams linki labai gerų ir draugiškų mokinių.

5c

Klasės vadovė — Vidmantė Kalvaitienė

Mūsų klasės šūkis: „Vienas už visus ir visi už vieną!“

Mūsų klasė yra ypatinga, nes mes esame draugiški, linksmi, talentingi, sportiški, protingi, šaunūs, vikrūs, malonūs, vieningi.

Mums labai patinka mokytis Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje, nes patinka mokytojos, įdomios pamokos, daug pažįstamų ir galime skaniai pavalgyti.

Mūsų klasės vadovė Vidmantė Kalvaitienė yra pati geriausia, nes su ja galima atvirai kalbėtis, pajuokauti ir, svarbiausia, daug keliauti...

Mes labai tikimės, kad gerai mokysimės, dalyvausime konkursuose ir gimnazijos renginiuose.

Mūsų klasė pasižada dėvėti unifomas, gražiai ir drausmingai elgtis, nepraleisti pamokų.

Mūsų klasė visiems mokytojams linki daug ištvėrėms, puikių mokinių, linksmų pamokų ir geros nuotaikos!

Nuodugnus mokymasis: paprasta naujovė, galinti keisti mokymą

Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje jau antrus metus įgyvendinama **Nuodugnaus mokymosi programa**. Šių metų spalio 14 dieną iškilmingoje ceremonijoje penktų klasių mokiniams buvo įteikti aplankai, kuriuose jie kaups medžiagą gauta tema. Ši ceremonija žymi didžiulio žmogiško nuotykiu, kurio metu pasaulis pažįstamas simboliškai, pradžią. Išskirtinė šios mokymosi programos ypatybė yra ta, kad mokiniai didžiąją laiko dalį dirbs vieni, savarankiškai, tema bus plėtojama jų norima kryptimi, o nuveikto darbo rezultatai nebus vertinami pažymiais ir niekaip nebus naudojami konkurencijai dėl apdovanojimų skatinti. NM programa — tai mokyklinį ugdymą papildanti naujiena, tai naujas žinių suvokimo, įgūdžių ir veiksmingam mokymuisi būtinų praktinių gebėjimų ugdymo būdas, veikiantis visą mokyklinį ugdymą. Šiuo procesu tikimasi pakeisti mokinių santykį su žiniomis ir jų supratimą, kiekvieno vaiko ugdymo patirtį. Be to, ji turėtų teikti emocinį pasitenkinimą, kaip dažniausiai yra mokantis savarankiškai. Nuodugnus kokio nors dalyko išmanymas yra tarsi to dalyko išmanymas iš vidaus, kai mokinys įgyja kompetenciją ir per vieną studijuojamą sritį supranta, kaip žinios veikia visose srityse.

Klasių auklėtojos įteikia aplankus su temomis

Mieli penktokai, būkite išradingi, nepasimeskite informacijos gausoje, noriai dalinkitės surinkta medžiaga ir jos įdomybėmis. Mes, dalykų mokytojai, nuoširdžiai patarsime, padėsime apibrėžti temos sritis ir džiaugsimės Jūsų pasiekimais. (remtasi Kieran Egan knyga „Nuodugnus mokymasis“)

NORIU PAŽINTI. NORIU ŽINOTI. NORIU SUPRASTI.

Rašytojo Edmundo Malūko paskaita

2016 m. spalio 27 dieną Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijoje viešėjo rašytojas Edmundas Malūkas, kuris aštuntokams ir vienuoliktokams pristatė savo naująjį istorinį romaną „Vytauto žemė“. Rašytojas ne tik atsivežė savo knygą, bet ir papasakojo,

kiek pastangų įdėjo kurdamas šį romaną, kad jis būtų istoriškai tikslus. E. Malūko emocija, įdomi kalba sudomino mūsų mokyklos direktorę, mokytojus, mokinius. Rašytojas rodė skaidres, aiškino, kaip ir kur ieškojo informacijos, tinkančios knygai. Jis surinko labai daug istorinės medžiagos apie Vytauto laikus (kurios įdomiausius faktus mums ir pristatė), konsultavosi su istorikais, etnologais. Rašytojas netgi keliaudavo į kai kurias vietas, kurias aprašė knygoje „Vytauto žemė“, pavyzdžiui, aplankė Eišiškes (iš kurių yra kilusi Vytauto žmona Ona), buvusioje kryžiuočių sostinėje stovinčią didžiausią pasaulyje Marienburgo pilį ir pats viską nuodugniai apžiūrėdavo. E. Malūkui buvo svarbu, jog naudojama medžiaga būtų labai tiksli ir kad daugelis internetinių šaltinių, pavyzdžiui, mūsų pamėgta *Wikipedija*, ne visuomet yra teisingi, todėl reikia labai atidžiai pasirinkti tinkamą informaciją. Rašytojas išsiaiškino, jog *Wikipedijoje* yra pateikta tikrovės neatitinkanti informacija, pavyzdžiui, kai kurių istorinių asmenybių gimimo ir mirties datos. Taip pat rašytojas nustebino sužinojęs tai, jog Vytautas iš tiesų buvo gana moteriškų bruožų, trapias sudėjimo, jam nežėlė barzda ir dauguma Vytauto portretų yra gana klaidingi.

Susitikimas su rašytoju E. Malūku mokiniams buvo labai naudingas.

gas. Jie suprato, kiek daug reikia įdėti pastangų, laiko ir kantrybės, kad būtų parašyta knyga ir pasiektų skaitytojų rankas. Rašytojas ne tik papasakojo kelis įdomius nutikimus, kuriuos patyrė rašydamas knygą, supažindino su knygos kūrimo sunkumais, bet ir suteikė žinių apie Vytautą, Jogailą ir kitus Lietuvai svarbius žmones, jų charakterius, išvaizdą, pomėgius, parodė senovinius šarvus, drabužius, pastatus, užsiminė net ir apie žmonių ūgį senovėje.

Renginio pabaigoje įvyko gražūs mainai: direktorė J. Martyncevienė, dėkodama už malonią ir naudingą viešnagę, rašytojui įteikė knygą apie mūsų gimnaziją, o E. Malūkas mūsų mokyklai padovanojo „Vytauto žemės“ egzempliorių, kurį galima rasti gimnazijos bibliotekoje.

Marija Buivytė ir Skaistė Tamošaitytė, 1b

Rašytojo dovana gimnazijai

ERASMUS+ KA2 PROJEKTAS

Gimnazijos mokiniai ir mokytojos Dalia Valikonienė, Sigita Zalitienė ir Kristina Brazdžiuvienė dalyvauja Erasmus+ KA2 projekte „E-learning from Nature“ (E-mokymasis iš gamtos), kuriuo siekiama gerinti mokinių mokymosi motyvaciją pasitelkiant tiriamąsias veiklas saugomose Trakų apylinkių teritorijose, praktines veiklas gamtoje.

E-learning: Protected areas of Lithuania // Saugomos teritorijos Lietuvoje

Integrated Geography and English lesson was prepared while developing Erasmus+KA2 international project's &q...

E-learning: Typical vegetation of fens // Pelkės augalai

Integrated Geography and Biology lesson was prepared while developing Erasmus+KA2 international project's &q...

Šio projekto metu matematikos ir gamtamokslinių įgūdžių mokymas integruojamas į kitus mokymosi dalykus ir skatina mokymąsi tyrinėjant, kūrybiškumą ir kritinį mąstymą. Taip pat vysto geresnį pagrindinių ir universaliųjų įgūdžių teikimą ir vertinimą, skatina problemų sprendimu grindžiamą mokymąsi, inovatyvų požiūrį į technologijomis praturtintą mokymo aplinką. Gimnazijos mokiniai ir mokytojai kartu atlieka tiriamuosius eksperimentinius darbus bei mokslinius tyrimus gamtoje.

Projektas vyko keliais etapais:

- informacijos paieška apie pasirinktą saugomą Trakų rajono teritoriją, jos sisteminimas, informacijos įkėlimas į projekto svetainę;
- pasirinktos saugomos teritorijos objektų fotografavimas ar iliustravimas, jų aprašymas ir informacijos įkėlimas į projekto svetainę;

• videopamokų parengimas: [E-learning: Protected areas of Lithuania // Saugomos teritorijos Lietuvoje](#) ir [E-learning: Typical vegetation of fens // Pelkės augalai](#)

• [E-learning: Protected areas of Lithuania // Saugomos teritorijos Lietuvoje](#) ir [E-learning: Typical vegetation of fens // Pelkės augalai](#)

*Biologijos mokytoja
Sigita Zalitienė*

NORIU PAŽINTI. NORIU ŽINOTI. NORIU SUPRASTI.

Ekскурсія „Palei Nemuną“

Rugsėjo 22 dieną Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos 5b, 1a, 1b ir 3c mokiniai apie 7 valandą ryto sėdo į autobusą ir išvyko į ekskursiją „Palei Nemuną“. Pilnas autobusas dar gerai neprabudusių vaikų pirmiausia pajudėjo į Kauną. Senojoje Lietuvos sostinėje aplankėme „atominį bunkerį“, kuris įrengtas 6 m po žeme. Pirmiausia prie storių, metalinių durų mus pasitiko „kažkokia būtybė“, aprenpta nematytais drabužiais ir užsidėjusi ant veido kaukę su ilgu straubliu. Supratome, kad tai tik manekenas, aprenptas specialiais rūbais, kurie skirti apsisaugoti nuo radiacijos. Peržengę atominio bunkerio slenksį išvydome neilgą koridorių, ant koridoriaus sienų kabėjo daugybė deguonies kaukių. Didžioji salė, apšviesta raudonomis lempomis, buvo apstatyta keistais daiktais: tiek statulomis, tiek stalais ir kitokia įranga. Gidas paaiškino, kad kiekvienas prietaisas ar net paprasta kėdė yra susijusi su KGB agentais, t. t. su Sovietų sąjungos specialiosiomis tarnybomis. Bunkeryje gidas papasakojo apie radiacijos žalą kūnui, kaip apsisaugoti nuo radiacijos kiekio ir parodė pirmąsias dujokaukes, skirtas tiek žmonėms, tiek gyvūnams. Taip pat parodė KGB agentų prietaisus, kurie išties buvo kiek keisti. Parodė mažą šautuvą, įtaisytą plunks-

nakotyje, fotoaparata sagoje, sekimo įrangą ir pirmąjį „fotošopą“. Pasisėmę aštrių įspūdžių keliavome toliau.

Kitas objektas, kuri aplankėme, buvo kunigo, rašytojo Antano Jukštos namas, esantis Vilkijoje. Įėjus į paprastą medinį namą, mus pasitiko tame name gyvenantis gidas Algirdas. 1,5 valandos tiek penktokai, tiek vienuoliktokai kantriai klausėsi Algirdo pasakojimo apie A. Jukštos ir jo paties gyvenimo istoriją. Išgirdome, kad A. Jukšta buvo toks žmogus, kuris mylėjo ne tik Dievą, bet ir visus jo kūrinius. Jis negailėjo nieko — visus uždirbtus pinigus atiduodavo žmonėms ir tuo pačiu, kad neišnyktų lietuvių kalba, užrašydavo iš senolių išgirstus žodžius ir taip parašė pirmąjį Lietuvos žodyną. Dėl tokio savo nuoširdaus būdo jis daug kentėjo, bet niekada nesiskundė. Šiame etninės kultūros muziejuje susipažinome su senąja lietuvių kultūra ir pamatėme A. Jukštos parašytas knygas.

Kita stotelė — Seredžiaus piliakalnis, kitaip vadinamas Palemono kalnu. Šiuo metu manoma, kad ant XI – XIV a. datuojamo Seredžiaus piliakalnio stovėjusi Pieštuvės pilis, kurią nuolat puldinėjo kryžiuočiai, bet užimti nepajėgė. Galiausiai 1363 m. balandį Ordino magistras Vinrichas su prancūzų ir anglų kryžininkais žygiavo į Lietuvą, sudegino Kęstučio pastatytą

Naujojo Kauno pilį, o grįždamas namo sunaikino Pieštuvės pilį.

Dar vienas miestelis, kurį aplankėme, buvo Veliuona. Ten užlipome į Veliunos piliakalnį pasigrožėti Nemuno kraštovaizdžiu. Dar nuėjome į miestelio centrą pamatyti Vytauto Didžiojo statulos. Taip pat užlipome į 30 metrų aukščio bažnyčios bokštą ir pamatėme bažnytinę atributiką, kuriai jau per 100 metų.

Aplankėme ir Panemunės pilį, kuri labiau panaši į tvirtovę. Pilyje gidas parodė požeminį kalėjimą, išlikusius pirmuosius, ant sienų nupieštus 3D piešinius ir papasakojo Panemunės pilies istoriją. Taip pat turėjome galimybę pasivaikščioti po pilies parką ir pamatyti šimtamečius medžius bei tvenkinius, kurie tęsiasi ilga eile ir kiekvienas yra žemiau už kitą.

Paskutinė ekskursijos vieta buvo Raudonės bokštas ir dvaras, kuriame dabar įrengta Raudonės pagrindinė mokykla. Bokštas yra 33 metrų aukščio, tad įlipę galėjome įkvėpti gaivaus oro ir paskutinį kartą įsitikinti, kad Nemunas — gražiausia Lietuvos upė.

Kai grįžome į Trakus, jau buvo vėlus vakaras. Pavargę, bet pilni įspūdžių galėjome kristi į savo lovas ir džiaugtis gera ekskursija.

Alicija Švareikaitė, 1a

Paskaitos akimirka

Tyrėjų naktis.

„Ar gali žiūrėti ten, kur nori?“

Niekam ne paslaptis, kad šauniosios idėjos, didingiausios mintys, įdomiausia veikla atsiranda artėjant nakties metui. Turbūt dėl šios priežasties „Tyrėjų naktis“ ir gavo tokį išskirtinį pavadinimą — juk tyrinėtojai ir mokslininkai dažniausiai yra įsivaizduojami kaip žmonės, naktinė jantys savo laboratorijose, vykdančys įdomius eksperimentus, žmonės, kuriems vakarėjant kyla genialesni sumanymai... Ir taip pat uždari asmenys, nemėgstantys aptarinėti savo darbo detalių su kitais. Na, būtent „Tyrėjų naktis“ yra išskirtinis renginys, kai daugelis Europos mokslo ir tyrimų laboratorijų atveria duris ir pabendrauti su visuomene išeina mokslininkai bei tyrėjai, kurie paprastai dirba uždaroje laboratorijose ar mokslo centruose. Jau daugel metų „Tyrėjų naktis“ kasmet mokslo entuziastus kviečia susipažinti su įtraukiančiais ir intriguojančiais moksliniais tyrimais, inovacijomis bei išradimais.

Rugsėjo 30 dieną nuo Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos pajudėjo autobusas, pilnas žinių ir naujų patirčių ištroškusių mokinių. Visi jie važiavo į „Tyrėjų nakties“ renginius, tik į nevienodus, vykstančius skirtingose vietose. Beveik visoms grupėms su jas lydintais mokytojais išsiskirsčius, autobuse liko būrys vienuoliktokų ir šeštokų, lydimų biologijos mokytojos Loretos Krinickienės. Mūsų kelionės tikslas buvo Vilniaus universiteto Jungtinis Gyvybės Mokslų Centras.

Pasiekę kelionės tikslą, visi įsitaisėme laukiamajame. Pirmi į paskaitą ėjo šeštokai, o po jų atėjo eilė ir vienuoliktokams. Nuvesti į mažą patalpėlę su akių judesiams fiksuoti skirta įranga mes atsėdome ir pasiruošėme klausyti paskaitėlės intriguojančiu pavadinimu „Ar gali žiūrėti ten, kur nori?“ Ją vedė Vilniaus Universiteto Neurobiologijos ir biofizikos katedros dr. Aleksandras Pleskačiauskas. Tyrėjas papasakojo mums apie pačią akį, jos judesius, pristatė akių judesių registravimo metodiką ir įrangą „EyeLink 1000“, su kuria galima fiksuoti akies judėjimą, taip pat kokias galimybes neįgaliams žmonėms atveria akių judesių registravimo technika. Buvo įdomu sužinoti ir tai, jog iš akių judesių įmanoma pamatyti, ar žmogus serga kokia nors psichine liga.

Pradėti registruoti akies judesius nėra taip paprasta. Iš pradžių reikia, kad įranga „susipažintų“ su akimi, tada ateina eilė kaligrafijai — akis turi sekti ekrane pasirodantį taškelį. Nors skamba paprastai, dažnai kaligrafija pirmą kartą nepavyksta. Reikia kuo tikslesnių rezultatų, kad vėlesniuose eksperimentuose būtų kuo mažiau nukrypimų. Patvirtinus kaligrafiją, galima pradėti bandymą.

Pirmojo eksperimento metu žmogui, sėdinčiam prie akių judesių registravimo įrangos, bu-

vo rodomi įvairūs vaizdai: paveikslas, automobilio reklama, mergina su šuneliu paplūdimyje, paveikslėlis, kuriame reikėjo surasti tarp rudenių lapų pasislėpusį pelėdžiuką... Žiūrint į vaizdus buvo fiksuojama, kokios detalės labiausiai traukia akį, kaip keliauja žvilgsnis. Po to iš gautų duomenų buvo galima sudaryti fiksicijos žemėlapi, kuriame matėsi, į ką daugiausiai žiūri akis.

Antrojo eksperimento metu asmuo mėgino piešti akimis. Atrodo, nieko sudėtingo, bet pasi-

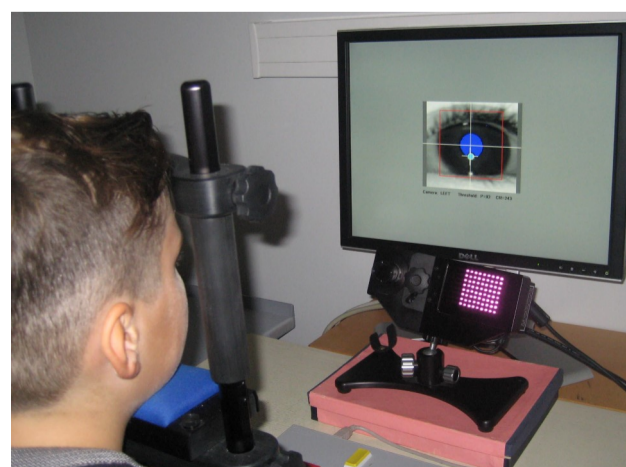

Paskaitos dalyviai

rodo, jog nėra lengva sukoncentruoti akį į kompiuterio monitoriuje rodomas linijas ir žvilgsniu bandyti jas atkartoti arba bandyti kažką nupiešti nesinaudojant duodamais šablonais. Reikėjo pabandyti nukopijuoti paraboles, ryklį, namą, merginos veidą, žvilgsniu parašyti savo inicialus.

Įdomios, turiningos paskaitos „Ar gali žiūrėti ten, kur nori?“ metu sužinota informacija ir bandymų įspūdžiai lydėjo mus visą kelią iki Trakų. Visi „Tyrėjų nakties“ renginiai yra verti dėmesio, todėl būtų šaunu, jeigu tokia kelionė būtų organizuojama ir kitais metais.

Ernesta Lenkauskaitė, 3c

Eksperimento akimirka

NORIU PAŽINTI. NORIU ŽINOTI. NORIU SUPRASTI.

Koks gražus mūsų kraštas!

Rugsėjo 22-23 dienomis su TVDG 6a, 8a, 8b, 8c mokiniais ir mokytojais Rasa Kondrotiene, Dalia Bartkiene, Kristina Brazdžiuviene, Neringa Gliebiene, Danguole Kuzborskiene vyko į kultūrinę,

Prie jūros

pažintinę, netradicinę kelionę į Klaipėdą (laikrodžių muziejų), delfinariumą, Juodkrantę, Nidą, Ventės ragą, Panemunės pilis. Kelionės maršrutas buvo parinktas neatsitiktinai, mat nusprendėme, kad tai būtų ne tik kultūrinė — edukacinė kelionė „Koks gražus gi mūsų kraštas“, bet kartu ir netradicinės pamokos netradicinėje erdvėje: gamtos ir žmogaus, biologijos, kūno kultūros, matematikos, istorijos. Nuo pat kelionės pradžios mokiniams buvo pateiktos užduotys, kurias turėjo atlikti kelionės metu.

Anksti ryte autobusas pajudėjo Klaipėdos link. Vidurdienį mes jau laikrodžių muziejuje. Kokių įdomybių ten pamatėme! Visa laikrodžių istorija atsivėrė prieš mūsų akis: nuo saulės, vandens, ugnies ir

smėlio iki šiuolaikinių laikrodžių, nuo pačių seniausių laiko skaičiavimo būdų iki super tikslaus laiko matavimo. Persikėlę į Smiltynę, sustojome prie paminklo į jūrą išplaukusiems ir negrižusiems. Vėliau aplankėme delfinariumą, kur stebėjome delfinų pasirodymą. Didelį įspūdį paliko delfinų ir su jais dirbančių trenerių bendravimas ir savitarpio supratimas. Kopgaly pasigrožėjome jūra, o norintys joje net ir kojas sušlapo. Vakarop pasiekėme Juodkrantę — tautodailės skulptūrų parką Raganų kalne. Tikras šio kalno pavadinimas yra Jono kalnas. Tik, kai buvo pastatytos medinės skulptūros, pradėtas vadinti Raganų skulptūrų ekspozicijos kalnu ar sutrumpintai Raganų kalnu, nes buvo manoma, kad velniai ir raganos ant šito kalno keldavo puotas. Labai nykus visiems pasirodė kormoranų nuniokotas šimtmetis Juodkrantės miškas. Pasirodo, kad kažkada Lietuvos Raudonojoje knygoje buvę kormoranai (jų čia stebima apie du tūkstančiai) per metus Kuršių mariose sugauna apie penkis šimtus tonų žuvies. Vakarą vainikavo Rudens lygiadienio šventė Gintaro įlankoje, kur vyko tradicinis nendrių skulptūrų deginimas po atviru dangumi. Nuo seno šią dieną švenčiama **Rudens lygė** (lygiadienis), mat rugsėjo 22-23 dieną kone iki pat rugsėjo 26 visame Žemės rutulio šiauriniame pusrutulyje dienos ir nakties trukmė tampa beveik viena, kol vėliau, jau po 26-osios, pradeda ilgėti naktis. Ši diena sutampa ir su Baltų vienybės diena. Būtent rugsėjo 22 dieną 1236 metais įvyko

Saulės mūšis, kuriame susivienijusios baltų gentys sumušė kalavijuočių kariuomenę ir šitaip atrėmė kryžiaus žygį prieš lietuvius ir kaimynines gentis.

Kitą rytą pradėjome ekskursiją po Nidą. Aplankėme paminklą maestro Vytautui Kernagiui ir vienintelę Lietuvoje vėtrungių alėja patraukėme Parnidžio kopos link. Ši kopa yra aukščiausia Nidoje ir norintiems pasiekti jos viršūnę, reikėjo ne tik įveikti, bet ir suskaičiuoti 201 laiptelį. Tačiau tiksliai atlikti užduotį pavyko ne visiems. Ant kopos viršūnės įrengta apžvalgos aikštelė ir pastatytas 12 metrų aukščio saulės laikrodis. Šį laikrodį 1999 metais nuniokojo praūžęs uraganas „Anatolijus“. Kuršių nerija — vienintelė vieta Lietuvoje, kur saulė pateka iš marių ir leidžiasi į jūrą. Nepamiršome stabtelėti dar prie vienos unikalių vietos — Mirusių kopų. Visiems buvo įdomu sužinoti, kodėl jos taip vadinasi. Pasirodo, jų tikrasis pavadinimas Pilkosios kopos, o vadinamos Mirusiomis kopomis dėl savitos augmenijos ir gyvūnijos.

Atsisveikinę su Kuršių nerija nuvykome į Ventės rago ornitologijos stotį, kurioje žieduojami paukščiai. Ten mūsų laukė stoties direktorius Vytautas Jusys, čia dirbantis jau keturiasdešimt metų. Jis mums papasakojo apie įvairias gaudyklės paukščiams gaudyti, o čia esanti zigzaginė paukščių gaudyklė yra didžiausia pasaulyje. Per metus trys stotyje dirbantys ornitologai sužieduoja apie 80 000 įvairių paukščių. Mums labai pasisekė, mat tuo metu

Ornitologijos stotyje

gaudyklėje buvo daug paukščių ir visi mokiniai galėjo patys išbandyti paukščių žiedavimą. Ventės ragas garsus ir savo švyturiu, kuris kelių žvejams rodo jau 143 metus. Nuo jo atsiveria nuostabi panorama į Neringą: matoma Nida, Preila, Pervalka, Juodkrantė ir Mirusios kopos.

Toli nukeliavę ir daug pamatę, nors šiek tiek pavargę, tačiau pilni emocijų, per dvi dienas nužingsniavę per 22, o nuvažiavę beveik 800 kilometrų, grįžome dalintis patirtais įspūdziais ir įgytomis žiniomis. Šia išvyka galime drąsiai patvirtinti seną patarlę, kad geriau vieną kartą pamatyti, negu dešimt kartų išgirsti. Nepamatytos ir nepažintos vietos dar laukia kitų mūsų kelionių.

Gimnazijos mokytojos Dalia Bartkienė, Rasa Kondrotienė, Neringa Gliebienė

Anetos Vaškelytės (6a), laimėjusios I vietą Europos kalbų dienai paminėti skirto piešinių konkurso 11-14 metų amžiaus grupėje, interviu:

1. Kas tave paskatino dalyvauti šiame konkurse?

Mane paskatino dalyvauti kilusi darbo idėja. Taip ir pradėjau piešti tą darbą.

2. Kada ir kokiomis aplinkybėmis kilo piešinio idėja?

Iš pradžių nekilo jokių minčių, svarsčiau, kokį piešinį piešti. Bet, kai sugalvojau, visi kiti variantai iš karto buvo atmesti.

3. Kiek laiko užtrukai piešdama šį darbą?

Šį darbą piešiau nelabai ilgai, pakako vieno vakaro. Žinoma, per dailės pamokas dar teko patobulinti.

4. Papasakok plačiau apie savo piešinį.

Mano piešinyje vaizduojama sena močiutė, kuri skambina savo anūkams, nes nori su jais pasikalbėti, ir tai išmezga savo mezginyje lietuviškai ir kitomis kalbomis.

5. Kas nulėmė tavo talentą ir pomėgį piešti?

Mano šeimoje daug kas gražiai piešia — mama, sesė, močiutė, pusseserė. Norėjau pabandyti ir aš, tuomet nuėjau į meno mokyklą ir dabar jau 4 metus lankau dailę ir piešiu.

6. Ar gavai kokį nors prizą ar diplomą už laimėtą konkursą?

Taip, gavau diplomą ir maišą gerų dovanų — saldinių, kreidelių, rašiklį, klijų ir kalendorių.

7. Ar planuoji savo ateitį sieti su daile, o gal šis užsiėmimas liks tik hobiu?

Nežinau, ar savo ateitį teks sieti su daile, bet esu užtikrinta, kad toliau piešiu ir dalyvausiu konkursuose.

8. Papasakok apie kitus savo pomėgius, talentus.

Dar vienas mano pomėgis yra groti smuiku. Juo groti man sekasi labai gerai. Mėgstu juo groti gražias melodijas.

9. Kaip manai, kodėl verta dalyvauti įvairiuose konkursuose?

Dalyvauti konkursuose yra labai svarbu. Visi gauti diplomai ir patirtis padės ateityje. Be to, įgysi daugiau žinių ir įgūdžių, labiau pasitikėsi savimi ir džiaugsiesi, kad pasistengei.

10. Ko palinkėtum visiems kūrybingiems gimnazijos mokiniams?

Gimnazijos mokiniams palinkėčiau daugiau dalyvauti konkursuose. Juk tai yra žymiai įdomiau, nei tuščiai leisti laiką. Ir nepamirškite, kad reikia visada stengtis, nesvarbu, jei kartais ir nepasiseka. Jeigu galvosi, kad tau pasiseks, ir kruopščiai, gražiai dirbsi, visos tavo svajonės išsipildys!

NORIU PAŽINTI . NORIU ŽINOTI . NORIU SUPRASTI .

Patiems geriausiems — kelionė į Rundalę

Gražų rugsėjo 29 d. rytą mes, patys geriausi gimnazijos mokiniai, leidomės į kelionę. Mūsų laukė penki lankytini objektai: Bauskės mašinų muziejus, pilis, Rundalės rūmai, Biržų pilis ir pats ilgiausias pėsčiųjų tiltas, esantis ant Širvėnų ežero. Pati anksčiau nebuvau nė viename iš objektų, todėl pirmi įspūdžiai buvo patys geriausi.

Pirmiausia aplankėme Bauskės mašinų muziejų. Sužinojome, kokia mašina buvo vadinama „ožiuku“, pamatėme mašiną, pagamintą per 40 parų, girdėjome jų atsiradimo muziejuje istorijas. Žinoma, mums pasisekė, nes gidė viską pasakojo labai emociškai ir įdomiai. Patiko, nes pasakojo ne tik anglų, rusų kalbomis, bet įterpdavo ir lietuviškų žodžių.

Kita stotelė — Bauskės pilis, pradėta statyti 1443 m., kai Vokiečių ordinas, pabūgęs sustiprėjusios Lietuvos didžiosios kunigaikštystės, pradėjo stiprinti savo valstybės pietines sienas. Senoji renesanso stiliaus pilis restauruota ir dabar kviečia ne tik aplankyti, bet ir švęsti įvairias šventes. Pasivaikščiujome nedideliuose požemiuose, gėrėjomės pilį supančia Mūšos ir Nemunėlio santaka, nepakartojamu Žiemgalos gamtovaizdžiu.

Rundalės rūmai — įspūdingiausias objektas. Vaikščiodami po XVIII amžiaus rūmus įdėmiai klausėmės istorijos, žvalgėmės, stebėjome, grožėjome ir negalėjome patikėti tuo, ką matome. Kambariai ir jų interjeras buvo nuostabūs. Sienų ir lubų raštai privertė net išsižioti. Manau, dažnas save įsivaizdavo šių rūmų šeimininku. Žavėjo nuostabieji Rundalės pilies sodai. Grožis tiesiog užburė.

Ir vis dėlto, visur gerai, tačiau ir mes, lietuviai, turime kuo didžiulis. Biržų pilį aplankėme jau vakarėjant. Pilyje, kažkada priklausiusioje Radviloms, po to Tiškevičiams, klausėmės šios vietovės tragišką, kartu ir didžiulis verčiančių istorijų. Pamatėme paskutinę Lietuvoje nušautą mešką, išvydome, kur savo turtus laikė Radvilos, sužinojome senojo PIN kodo paslaptį. Pasirodo, 4 atskiri raktai buvo tarsi slaptazodis, galėjęs atverti lobių skrynias.

Širvėnų ežero tiltas — ilgiausias pėsčiųjų tiltas Lietuvoje. Jo ilgis — 525 m, plotis — 2,45 m. Pirmyn ir atgal nuėjome daugiau kaip kilometrą.

Nors buvome pavargę, bet džiaugėmės kelionės įspūdžiais ir draugija.

Nuomonės apie kelionę

„Kelionė man labai patiko, ypač automobilių muziejus ir Rundalės rūmai. Nors po kelionės buvau pavargusi, tačiau prisiminimai liko patys nuostabiausi.“

Nikoleta Kairevičiūtė, 7b

„Viskas buvo labai gražu ir įdomu. Man labai patiko kompanija, su kuria teko važiuoti ir pati kelionė neprailgo. Susidraugavau ir su mažesniais, ir su didesniais.“

Monika Dubovikaitė, 7b

„Kelionė buvo nuostabi, ypač įsiminė Rundalės pilis, nes ji yra labai graži ir ypatinga.“

Livija Nasutavičiūtė, 7b

„Nors kelias ilgas, bet buvo linksma. Labai patiko Rundalės pilyje. Sužavėjo išskirtinio grožio fontanas prie Rundalės pilies“.

Smiltė Kosmačiūtė, 7b

„Kelionė buvo išskirtinė. Visa informacija, išgirsta iš gidžių ar mokytojų, buvo labai įdomi ir naudinga. Pasidariau nuotraukų prisiminimui, bet niekas niekada nepakeis tų emocijų, kurias patyriau keliaudama. Labai dėkoju direktorei, mokytojams ir draugams už suteiktą galimybę taip nuostabiai praleisti laiką.“

Urtė Džikevičiūtė, 7b

6-IV klasių mokiniai

„Gaubliuko“ klubas keliauja

Žvarbią spalio 11 dieną geografijos „Gaubliuko“ klubo nariai, vadovaujami geografijos mokytojos Vidmantės Kalvaitienės, važiuo į Serapieniškių žvyro karjerą, esantį netoli Senujų Trakų. Tikslas buvo pamatyti žvyro gavybos procesą ir laboratorijoje atlikti žvyro frakcijų nustatymo tyrimą.

Atvažiavę mokiniai pamatė 47 ha dydžio karjerą, kur dirbo savivarčiai automobiliai ir didžiuliai krautuvai. Tai didžiausias žvyro karjeras Lietuvoje. Labai detalai ir nuoširdžiai karjerą parodė ir su gavyba supažindino karjero gamybos vadovas Valdas Suščinskij. Jau geografijos pamokose išmokome, kad žvyras ir smėlis yra nuosėdinės, iš smulkių nuolaužų sudarytos birios uolienos. Jos į Lietuvos teritoriją buvo „atgabentos“ ledyno, kvartero apledėjimo metu, maždaug prieš 25 tūkstančius metų. Šiame karjere

žvyro sluoksnio storis yra apie 7 metrai. Stebėjome visą žvyro gavybos procesą: iškasta uoliena savivarčiais automobiliais vežama ir pilama ant konvejerio, kurio ilgis 960 metrų. Kasant atskiriamas kartais pasitaikantis molis. Žvyro mišinys konvejeriu keliauja iki pirmosios sijojimo mašinos, vėliau iki kitos, ir taip žvyringame mišinyje yra išsijojamos 7 frakcijos (frakcija — atskiriamoji mišinio dalis). Stambiausia iš jų yra gargždas, žvirgždas, smulkesnė ir labiausiai naudojama — žvyras, kuris sudaro 60 procentų uolienos, ir smulkiausia — smėlis. Galiausiai smulkiausios frakcijos smėlis yra plaunamas. Nešvarus vanduo išpilamas į tvenkinius, kuriuose nusėda smėlio likučiai, vanduo, apkeliavęs ratą, tampa vėl švarus ir dar kartą naudojamas gamybos procese.

Kai iš kasavietės išgaunami visi žvyro išteklių, tada yra vykdoma teritorijos rekultivacija (rekultyvuoti — padaryti vėl tinkamą naudoti, dirbti). Jeigu baigti eksploatuoti telkiniai būtų paliekami likimo valiai, šalyje žiojėtų šimtai kraštovaizdžio „piktžaidžių“. Dažniausiai tos vietos užlyginamos su čia pat iškastu ir nepanaudotu moliu ir dirbamos žemės sluoksniu (jis buvo nustumdytas į šalis prieš pradėdant eksploatuoti kasavietę), vėliau užsodinamos krūmais, medžiais arba paruošiamos vietos statyboms.

Žvyro apyvarta yra labai didelė, per valandą iš karjero iškasama 350 tonų žvyro. Ši medžiaga yra naudojama skirtingose sferose: statybose, betonui gaminti, kelių tiesimui, nusausinimo darbams. Taip pat gali būti panaudota kaip dekoratyvinė aplinkos medžiaga.

Mokiniai taip pat turėjo galimybę stebėti tyrimą laboratorijoje: žvyro mišinį atskirti į 7 frakcijas, naudodami sijojimui skirtą mašiną, galėjo apskaičiuoti frakcijų tūrį ir masę. Laboratorijoje sužinojome uolienos petrografinę sudėtį: 69,2 procento sudaro kvarcas, 17,8 procento lauko špatai, 6,4 procento kalcitas ir klintys, 5,1 procento dolomitas ir nežymią dalį kiti mineralų agregatai. Visas frakcijas mokiniai parsivežė į gimnazijos geografijos kabinetą.

„Gaubliuko“ klubo narė **Alicija Šavareikaitė (1a) ir geografijos mokytoja Vidmantė Kalvaitienė**

MŪSŲ DIENOS – KAIP ŠVENTĖ

Gimnazistų krikštynos 2016

Spalio 28 d. mūsų mokykloje vyko tikriausiai linksmiausias ir mokinių mėgstamiausias renginys — pirmokų krikštynos.

Šventė prasidėjo labai anksti. Mokyklos vidiniame kieme jau septintą valandą ryto buvo susirinkę pirmųjų ir antrųjų klasių mokiniai. Čia jie atliko mankštą ir pasistiprino antrojų paruošta, ypatingo skonio koše. Laimei, nusienuojimų išvengta. Vėliau, per tris ilgąsias pertraukas, mokiniai rinkosi aktų salėje, kur grojo garsi muzika ir buvo galima pašokti.

Nuo ryto pirmųjų klasių mokiniai buvo persirengę įvairiais personažais — kaubojais, Niujorko žvaigždėmis, atlikėjo PSY šokėjomis, vienuoliais, JAV ir Rusijos mokslininkais bei pingvinais. Pirmokų krikštėviai turėjo papuošti koridorius pagal gautas temas, t.y. Europa, Azija, Šiaurės Amerika, Antarktida. Tai padėjo mokykloje sukurti šventišką nuotaiką.

Po septynių pamokų sulaukėme dalies, kuriai pirmokai, padedami antrojų, ruošėsi nuo pat rugsėjo pradžios. Tai — pasirodymai. Šių metų tema buvo kelionė po žemynus. 1a klasė visus nukeldino į Europą, 1b pavaizdavo, kaip Kolumbas atrado Šiaurės Ameriką, 1c surengė PSY koncertinį turą po Aziją, o 1d klasė vaidino mokslininkus, keliaujančius po Antarktidą. Kaip ir praeitais metais, laimėjo draugystė. Klasės gavo apdovanojimus už geriausius šokius, originalumą, juokingiausią ir geriausią pasirodymą.

Karlota Bochanaitė, 1b

Tarptautinis skaitymo skatinimo projektas

Šiaurės šalių bibliotekų savaitė „Ateitis Šiaurės šalyse“

14/11 – 20/11 2016 www.bibliotek.org

Mūsų gimnazija prisijungė prie tarptautinio projekto Šiaurės šalių bibliotekų savaitė „Ateitis Šiaurės šalyse“.

Šiaurės šalių bibliotekų savaitė yra Šiaurės šalių asociacijų „Norden“ federacijos ku-

ruojamas projektas, propaguojantis skaitymą, Šiaurės šalių literatūrą. 2016 m. lapkričio 14 dieną, pirmadienį, prasideda 20-oji Šiaurės šalių bibliotekų savaitė, puoselėjanti garsinį skaitymą, šiaurietišką pasakojamąją tradiciją ir literatūrą. Visą savaitę tūkstančiuose bibliotekų, mokyklų bei kultūros centrų Šiaurės šalyse ir jų kaimyniniuose kraštuose bus rengiami skaitymai, paro-

dos ir kiti kultūriniai renginiai. Tamsiausiu metų laiku uždegsime žvakes ir skaitysime knygą. Tai yra pagrindinė Šiaurės šalių bibliotekų savaitės idėja.

Pirmadienis yra didžioji skaitymo balsu diena. Būtent tą dieną tuo pačiu metu įvairiomis kalbomis daugiau nei 2000 vietų skaitysime balsu šiems metams atrinktus kūrinus.

Tamsėjančiomis lapkričio dienomis vaikus, jaunuolius ir suaugusiuosius visose Šiaurės ir Baltijos šalyse suvienys šiaurietiška knyga. Šių 2016-ųjų metų Šiaurės šalių bibliotekų savaitės tema yra Ateitis Šiaurės šalyse, tad šis motyvas atsispindi visose skaitymui balsu parinktose knygose. Vieni apie ateitį svajojame kaip apie jaudinantį ir galimybių kupiną laiką, kiti dėl jos nerimaujame ar netgi prisibijome — o gal ateitis yra tiesiog visa ko mišinys. Projekte dalyvaus 5-6 klasių koncentro mokiniai, lietuvių kalbos mokytojai (S.Misevičienė, S.Valentienė, I.Basevičienė, E.Galdikienė, L.Garčinskienė,

J.Sadzevičienė, R.Bartusevičienė) ir bibliotekėnės (R.Gudanavičienė, L.Lukšienė). Projekto veiklas integravome į ugdymo procesą. Per lietuvių kalbos pamokas skaitysime norvegų rašytojo Stiano Hülės (Stian Hole) knygos „Garmano vasara“ ištrauką. Tai knyga apie Garmaną, kuris baiminasi artėjančio meto, kai teks išeiti į mokyklą. Pas Garmaną svečiuojasi trys senos tetulės, ir paaiškėja, kad toli gražu ne vien vaikai turi rūpesčių dėl ateities. Vėliau 5-6 klasių mokinius pasikviesime į biblioteką, parodysime, kokių knygų yra mūsų bibliotekoje, pristatysime Šiaurės šalių autorių knygas, paskatinsime penktokus užsiregistruoti ir tapti bibliotekos skaitytojais. Gimnazijos informaciniame centre rasite teminę straipsnių ir knygų parodėlę apie šiaurės šalis, tirpstančius ledynus, Grenlandiją, Arktį ir Antarktį. Kviečiame apsilankyti.

Informacinio centro vedėja Laima Lukšienė

Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos

Mokinių taryba 2016-2017 m.m.

Pirmininkė —

Kotryna Rajeckaitė (3d)

Nariai:

Jovita Karpovičiūtė (4b)

Vilija Valatkaitė (4b)

Jonė Nortkutė (4b)

Daumantas Juknevičius (3b)

Gabija Zdebskytė (3a)

Dominyka Goldbergaitė (2c)

Alicija Krasavceva (2c)

Karolina Galstian (2c)

Adomas Kleveckas (2d)

Gabija Bikauskaitė (1a)

Urtė Narkevičiūtė (1a)

Martynas Daraškevičius (1c)

Jovita Bajazitovaitė (1d)

Andrėja Bliakevič (1d)

Ainė Jakštaitė (8b)

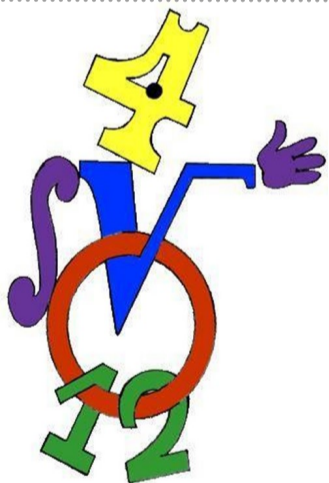
Nedas Zagurskas (8b)

Āuktumis Valiokas (7a)

Mokinių tarybos nariai

Šiais mokslo metais jau organizavome naujų Mokinių tarybos narių rinkimus, vykdėme gimnazijos uniformos dėvėjimo patikrą, kartu su Jaunimo reikalų tarybos nariais Andriumi Šatevičiumi ir Ugne Kumparskaite inicijavome ir organizavome rajono mokinių tarybų susirinkimą, viešinome informaciją apie gimnaziją Mokinių tarybos FACEBOOK paskyroje. Turime daug idėjų, bet esame atviri ir jūsų pasiūlymams!

Jaunųjų matematikų neakivaizdinė mokykla penktokams

Negabių vaikų nebūna. Kiekvienas turi gabumų, tik atskleisti juos pavyksta vieniems anksčiau, kitiems vėliau. Dažniausiai vaiko gabumus pastebi tėveliai. Dauguma pradinių klasių mokinių jau lanko meno mokyklą — muzikos, choreografijos ar dailės užsiėmimus. O kada pradėti lavinti matematinius gabumus? Juk mūsų sparčiai besivystančių technologijų amžiuje būtent ji — matematika — yra itin svarbi.

Šiomet pirmą kartą gimnazijos istorijoje pabandžiau įkurti Jaunųjų matematikų neakivaizdinę mokyklą (JMNM), į kurią kviečiami penktų klasių mokiniai, nors drąsiai gali prisijungti ir šešto-

kai. JMNM dalyviams kas antrą mėnesį (pradedant spalio mėn.) siūloma nauja užduotis, kurią galima neakivaizdžiai spręsti 30 dienų. Tai reiškia, kad galima konsultuotis su draugais, tėveliais, mokytojais. Kadangi pagrindinis JMNM tikslas — lavinti matematinius mokinio gebėjimus, balandžio pabaigoje arba gegužės pradžioje bus skiriama baigiamoji užduotis, kurią jauniems matematikams teks išspręsti savarankiškai ir tokiu būdu įrodyti, kad visas per mokslo metus gautas užduotis sąžiningai ir stropiai išanalizavo. Mokslo metų pabaigoje geriausių jaunųjų matematikų laukia prizai!

Smagu, kad šią iniciatyvą palaikė Trakų rajono savivaldybė ir maloniai sutiko būti rėmėju. Vilniaus universiteto Matematikos fakultetas taip pat pasveikino šį sumanymą ir paruošė staigmeną jauniems matematikams. Linkiu JMNM dalyviams sėkmės ir tikiuosi, kad Trakų rajone yra žmonių, kurie neabejingi matematikai. Tad, jei norite ir galite paremti jaunuosius matematikus, rašykite šiuo adresu: danutatvdg@mail.ru

Matematikos mokytoja Danuta Debesienė

Redakcija: Marija Buivytė, Skaistė Tamošaitytė, Karlota Bochanaitė, Kamilė Baltrūnaitė, Saulė Kazlauskaitė, Ernesta Lenkauskaitė, Alicija Šavareikaitė

„Klaustuko“ vadovės — Ernesta Galdikienė ir Elena Lenkauskienė

Maketavo Irena Levanavičienė